

13

13

جایگزین نظام

پادشاهی مشروطه

در ایران رخ داد و به دنبال آن، نظام

مظفرالدین شاه

بود که در دوره ی حکومت

اجتماعی

سیاسی

انقلاب مشروطیت جنبشی

پادشاهی استبدادی

نظام پادشاهی استبدادی حکومتی است که در آن شد.

پادشاه از قدرت و اختیارات فراوانی

برخوردار است و براساس

میل و اراده ی خود

حکومت می کند.

نظام پادشاهی مشروطه نوعی از حکومت است که در آن

قدرت و اختیارات پادشاه بر اساس قانون شود محدود می شود و

اداره کشور در اختیار نهادهایی مانند مجلس و هیئت وزیران قرار میگیرد

زمینه های سیاسی و اقتصادی

انقلاب مشروطه

۱ سرزمین های پهناوری از ایران جدا شد

۲ تسلط بیگانگان بر منابع ثروت اقتصادی کشور

۳ ضربه شدیدی به صنعت، کشاورزی و بازرگانی

۴ گسترش بیکاری در سراسر کشور

۵ سخت گیری و بی رحمی مأموران مالیاتی

۶ ضعف و بی کفایتی حکومت قاجار

زمینه های داخلی

زمینه های فکری و فرهنگی

آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه مردم را به مبارزه باظلم فرا می خواند

درس گرفتن از قیام امام حسین (ع) و واقعه کربلا در برابر ظلم و بی عدالتی

زمینه های خارجی

آشنایی با افکار و دستاوردهای تمدن جدید اروپا

انقلاب فرانسه اندیشه آزادی خواهی و حکومت مشروطه را در اروپا گسترش داد

* نقش روشنفکران در انقلاب مشروطه

آنها اغلب تحصیل کردگان اروپا و مدرسه ی دارالفنون بودند

مردم را با محاسن حکومت قانون (حکومت مشروطه) و معایب استبدادی آشنا کردند

* انگیزه و اراده ی مردم را برای مبارزه با استبداد و سلطه ی خارجی

موفقیت نهضت تنباکو

و قتل ناصرالدین شاه به دست میرزا رضا کرمانی

دو چندان کرد.

* دوران حکومت مظفرالدین شاه بر خشم و نارضایتی مردم افزوده شد: به دو دلیل:

سوء استفاده و ستمگری مأموران حکومت

دخالت بیگانگان در امور کشور

* رهبران روحانی در انقلاب مشروطه:

آیت الله سید محمد طباطبائی

آیت الله سید عبدالله بهبهانی

* یکی از مهم ترین حوادث در سرعت بخشیدن به انقلاب مشروطیت

ماجرای به چوب بستن بازرگانان بود

عین الدوله ، صدراعظم مستبد، برای ترساندن مخالفان و جلوگیری از گسترش اعتراض ها

تعدادی از بازرگانان را به بهانه ی گران شدن قند به چوب بست

۱

به دنبال این واقعه ، بازار بسته شد و گروهی از علما به رهبری آیت الله طباطبائی به نشانه ی اعتراض از تهران به ری مهاجرت و در حرم عبدالعظیم تحصن کردند

* مهم ترین خواسته ی مردم در حرم عبدالعظیم چه بود؟

تأسیس عدالت خانه برای رسیدگی به شکایت های مردم

* عکس العمل مردم پس از اینکه قاجار به وعده هایش عمل نکرد:

اعتراض های مردمی دوباره شروع شد

در جریان این اعتراض ها، آیت الله ی جوانی به نام سید عبدالحمید به شهادت رسید

و در نتیجه تعدادی از علما این بار به نشانه ی اعتراض به قم مهاجرت کردند

از جمله خواسته ی معترضان ، تأسیس عدالت خانه و تشکیل مجلس شورا بود .

* دو مورد از عوامل موفقیت انقلاب مشروطیت:

آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه

حضور علما و روشنفکران در کنار سایر گروه ها

* گروه ها یا قشرهای اجتماعی که در انقلاب مشروطیت نقش موثری داشتند:

۱. علما و روحانیون ، بازرگانان ، روشنفکران ، نجار ، پیشه وران و کارگران

استبداد

شورش

* علت مخالفت شیخ فضل الله با انقلاب مشروطه: وی معتقد بود افرادی که رهبری انقلاب را به دست گرفته اند

به اسلام اعتقادی ندارند

و می خواهند افکار و فرهنگ کشورهای اروپایی را در ایران گسترش دهند

* شهادت شیخ فضل الله نوری

برخی از مشروطه خواهان

شیخ را به اتهام مخالفت با نظام مشروطه محاکمه کردند و به شهادت رساندند

شهادت او تأثیر نامطلوبی بر اوضاع ایران داشت

* قرارداد ۱۹۰۷ بین چه کشورهایی و علت بسته شدن آن:

بین انگلستان و روسیه

برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش

طی قرارداد ۱۹۰۷ ایران را میان خود تقسیم کردند

* هدف انگلستان و روسیه از امضای قرارداد ۱۹۰۷:

کنار گذاشتن اختلافات خود برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش

* نتایج قرارداد ۱۹۰۷ برای ایران:

روسیه با خیالی آسوده در امور داخلی ایران مداخله می کرد

اجازه نمی داد که دولت و مجلس اوضاع آشفته ی کشور را سر و سامان دهند

نیروهای روسیه وارد خاک ایران شدند

آنها در تیریز تعدادی از مشروطه خواهان را کشتند

در مشهد نیز حرم امام رضا(ع) را به گلوله بستند

* متحدین و متفقین در جنگ جهانی اول:

متحدین: کشورهای آلمان، ایتالیا، اتریش و مجارستان

متفقین: انگلستان، روسیه و فرانسه و در آخر جنگ آمریکا

* موضع ایران در جنگ جهانی اول:

دولت ایران بی طرفی خود را اعلام کرد

اما انگلستان، روسیه و عثمانی این بی طرفی را نادیده گرفتند و نیروهای خود را وارد ایران کردند

برخی مناطق ایران صحنه ی نبرد نیروهای روسیه و انگلستان با قوای عثمانی شد

* آثار و پیامدهای سیاسی و اجتماعی جنگ جهانی اول در ایران:

موجب بی ثباتی و آشفتگی بیشتر اوضاع ایران شد

دولت مرکزی به نهایت ضعف و درماندگی رسید و تسلط خود را بر امور کشور از دست داد

نافرمانی و سرپیچی از فرمان دولت مرکزی گسترش یافت

امنیت و آسایش مردم از بین رفت

ایرانیان دچار بلا و محیبت های بزرگی مانند قحطی، فقر، آبرسانی و شیوع بیماری های واگیردار شدند

* علت گرایش مردم ایران به آلمان و متحدانش در جنگ جهانی اول:

چون فکر می کردند آلمان قدرت برتر جنگ است

* دلیر مردان تنگستانی به فرماندهی **رئیسعلی دلواری** با ایثار جان خویش ضربه ی سنگینی به اشغالگران وارد آوردند.

1. 设计

* در اواخر جنگ جهانی اول حکومت روسیه بر اثر وقوع انقلابی عظیم سرنگون شد پس از آن، نام این کشور به اتحاد جماهیر شوروی تغییر یافت و نیروهایش را از ایران فراخواند.

* انگلستان با استفاده از این موقعیت کوشید نفوذ و سلطه‌ی خود را در ایران تثبیت کند. از این رو با وثوق الدوله نخست‌وزیر ایران، قراردادی بست که به قرارداد ۱۹۱۹ معروف شد.

* قرارداد ۱۹۱۹: این قرارداد بین ایران و انگلستان بسته شد. براساس این قرارداد اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان (مستشاران) نظامی و مالی انگلستان قرار می‌گرفت.

* قرارداد ۱۹۱۹ در ایران با مخالفت گسترده‌ای از جمله: آیت الله مدرس و شیخ محمد خیابانی روبرو شد. احمد شاه قاجار نیز از تأیید آن خودداری کرد.

* علت کودتای ۱۲۹۹: انگلستان پس از ناکامی در اجرای قرارداد ۱۹۱۹ در صدد برآمد تا از طریق کودتا اهداف خود را در ایران پیگیری کند.

* انجام کودتای ۱۲۹۹: انگلیسی‌ها یکی از فرماندهان نیروی قزاق به نام رضا خان را به عنوان مهره‌ی نظامی سیدضیالدین طباطبایی را به عنوان مهره‌ی سیاسی کودتا برگزیدند.

* طباطبایی از سیاستمداران طرفدار انگلستان بود در سوم اسفند ۱۲۹۹ نیروهای تحت فرمان رضا خان مراکز مهم پایتخت را اشغال کردند. احمدشاه مجبور شد سیدضیاء را به نخست‌وزیری

رضاخان را به فرماندهی کل قوا منصوب کند

* کودتای ۱۲۹۹ مقدمه‌ای برای تغییر حکومت در ایران بود

استان
دوستان دره
دوستان شهر
مهرستان
مهره‌بیک

کودتا ۱۲۹۹

بسیار مهم

ارتش زیننی را پایه گذاری کرد

او با جدیت تمام به نوسازی تشکیلات نظامی پرداخت

کارهای رضاخان برای نشان دادن شایستگی و برتری خود نسبت به احمدشاه :

با استفاده از ارتش ، نافرمانی و آشوب های داخلی را فرو نشاند و نظم و امنیت را تا حدودی برقرار کرد

راهات = آیت اله مدرک

در مراسم و مجالس مذهبی حضور می یافت و با علما دیدار و مشورت می کرد

رضاخان برای جلب نظر مردم ، خود را فردی مذهبی و پایبند به احکام و ارزش های دینی نشان می داد

سیاست مذهبی رضاخان :

طرفداران خود را وارد مجلس شورای ملی کرد

رضاخان با استفاده از موقعیت خود به عنوان وزیر جنگ و نخست وزیر

عوامل دستیابی رضا خان به قدرت :

احمد شاه قاجار را از قدرت برکنار کرد و حکومت موقت را به رضاخان سپرد

در سال ۱۳۰۴ ش مجلس شورای ملی با وجود مخالفت جدی تعداد کمی از نمایندگان ، مانند آیت الله مدرس و دکتر مصدق

تابع دستورات شاه بودند

در دوران حکومت او ، هیئت وزیران و نمایندگان مجلس شورای ملی اختیار و استقلال چندانی نداشتند

شیوه حکومت رضا خان :

مخالفان سرنوشتی جز تبعید ، زندان ، شکنجه و اعدام نداشتند

با زور و خشونت ، فضای خفقان ، ترس و سرکوب را بر جامعه حاکم کرد

حکومت رضاشاه به احزاب و روزنامه های مستقل اجازه ی فعالیت نمی داد

مدارس و مراکز آموزشی جدید در شهرهای مختلف کشور گسترش پیدا کردند

نوسازی تشکیلات نظامی که از کودتای ۱۲۹۹ آغاز شده بود

برخی از اقدامات رضاشاه را در دوره حکومتش :

موسسات و مراکز صنعتی متعددی در ایران به وجود آمدند

راه های شوسه توسعه یافتند و راه آهن سراسری احداث شد

نخستین دانشگاه ایران (دانشگاه تهران) بنیان نهاده شد

کلاه لبه داری (مشهور به کلاه پهلوی) بر سر بگذارند

مجبور کردن مردم به این بود که لباس یکسانی به تن کنند

اقدامات رضاشاه برای تضعیف ارزش های اسلامی و تخریب فرهنگ ایران :

زمزمه ی برداشتن (گشای) حجاب مطرح شد

پس از آن محدودیت هایی برای برگزاری مراسم مذهبی از جمله عزاداری امام حسین (ع) به وجود آمد

* - جنگ جهانی دوم : با هجوم برق آسای آلمان به لهستان جنگ جهانی دوم آغاز شد

* - دولت های محور و متفقین در جنگ جهانی دوم :

* - موضع ایران در جنگ جهانی دوم : دولت ایران اعلام بی طرفی کرد. اما در شهریور ۱۳۲۰، متفقین حضور شماری از آلمان ها را در ایران بهانه قرار دادند و کشور ما را به اشغال خود در آوردند

* - هدف اصلی نیروهای متفقین از اشغال ایران : هدف اصلی آنها از این اقدام استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خویش بود

۱ - به اقتصاد و جامعه ی ایران خسارت و آسیب زیادی وارد کرد

* - آثار زیانبار (پیامدهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی) جنگ جهانی دوم برای ایران :

۲ - مردم ایران طی آن سال ها با کمبود و گرانی شدید مواد غذایی، مخصوصاً نان، روبرو بودند

۳ - عده ی زیادی بر اثر گرسنگی و سوء تغذیه جان سپردند

محمد رضا این امکان را نداشت که همچون پدرش با استبداد و دیکتاتوری حکومت کند ^۱

* - نخستین سال های سلطنت محمد رضا شاه از لحاظ سیاسی :

برای نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران فرصتی به وجود آمد که در اداره ی امور کشور نقش موثری داشته باشند ^۲

احزاب سیاسی و مطبوعات دوباره فعالیت خود را آغاز کردند ^۳

* - امتیاز بهره برداری از منابع نفت ایران در زمان

مظفرالدین شاه به انگلیسی ها واگذار شد .

آیت الله کاشانی و دکتر محمد مصدق

* - رهبران نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران:

رهبر ملی و مردم مدعی

وحدت ملت و همدلی رهبران نهضت ناکام ماند.

کارهای مخلفی انجام داد اما به دلیل ملی شدن صنعت نفت و شکست آن

* - دولت انگلستان برای جلوگیری از

رهبران نهضت اسیر جاه طلبی و خود خواهی سیاسی اطرافیان خود شدند

پس از مدتی ، میان رهبران و گروه های سیاسی پشتیبان نهضت ملی شدن نفت اختلاف بروز کرد ^۱

* - شکست نهضت ملی ایران :

در نتیجه اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد ^۲

نتوانستند از گسترش اختلافات درونی جلوگیری کنند ^۳

* شباهت ها و تفاوت ها در اهداف، نهضت تنباکو و نهضت ملی شدن نفت:

شباهت

هر دو مبارزه با انگلستان

در هر دو روحانیان و روشنفکران نقش داشتند

تفاوت

تنباکو زمان قاجار بود ولی نفت در دوره پهلوی

تنباکو لغو یک قرارداد بود ولی نفت حفظ یک منبع انرژی

شباهت

* کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲: طبق برنامه ای که دو کشور انگلستان و آمریکا طراحی کردند

اشغال مراکز مهم بایستخت، دولت دکتر مصدق را سرنگون کردند

* پس از موفقیت کودتای ۲۸ مرداد نفوذ و سلطه ای آمریکا بر کشور ما به تدریج افزایش یافت.

آمریکا

در روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ واحدهایی از ارتش به فرماندهی سرلشکر فضل الله زاهدی به خیابان ها ریختند

استاد

محمد رضا شاه به شاهی مستبد و ستمگر تبدیل شد که اصول قانون اساسی را آشکارا نادیده می گرفت. او همچنین با تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) به سرکوب شدید مخالفان پرداخت و دوباره فضای ترس و خفقان بر ایران حاکم شد

* سیاست محمدرضا شاه پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

15 年 1 月 1 日

* - پس از کودتای ۲۸ مرداد به تدریج نفوذ و سلطه ی **آمریکا** بر ایران بیشتر شد.

* - هدف آمریکا از ایجاد تغییرات در امور اجتماعی و اقتصادی ایران:

از بین بردن زمینه ی قیام های مردمی و حفظ حکومت پهلوی

* - اساسی ترین تغییرات در تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی:

۱ لغو شرط مسلمان بودن برای انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان

۲ لغو سوگند به قرآن از سوی انتخاب شوندگان و تبدیل آن به سوگند به کتاب آسمانی

این تغییرات در ظاهر به بهانه ی زمینه سازی برای مشارکت بیشتر مردم در فعالیت های اجتماعی است

در حقیقت تهاجم آشکاری به هویت دینی جامعه ی اسلامی ایران بود

امام خمینی می دانست که هدف حکومت از این تغییرات ، تضعیف اسلام و تخریب ارزش های اسلامی است

زیرا محمدرضا شاه پیروی از سیاست های آمریکا را برای حفظ حکومت خود ضروری می دانست

* - دلیل مخالفت علما با تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی:

* - دلیل مخالفت امام خمینی با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی:

* - هدف شاه از برگزاری همه پرسی اصول شش گانه (انقلاب سفید):

امام خمینی می دانست که هدف حکومت از این تغییرات ، تضعیف اسلام و تخریب ارزش های اسلامی است

* - دلیل مخالفت امام خمینی با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی:

زیرا محمدرضا شاه پیروی از سیاست های آمریکا را برای حفظ حکومت خود ضروری می دانست

* - هدف شاه از برگزاری همه پرسی اصول شش گانه (انقلاب سفید) :

امام خمینی و سایر علما - زیرا از اهداف و پیامدهای واقعی این اصول آگاه بودند و یقین داشتند که اجرای این اصول ، موجب تحکیم سلطه ی آمریکا بر ایران و وابستگی سیاسی و اقتصادی کشور ما به بیگفگان می شود

* - مخالفت با اصول شش گانه توسط چه کسانی و چرا؟

یادآوری کرد که سکوت در برابر حکومت ستمگر ، کمک به دشمنان اسلام است و از آنان خواست که خطر اسرائیل را به مردم گوشزد کنند

* - توصیه ی امام خمینی به مداحان و سخنرانان در محرم ۱۳۴۲:

شاه را به دلیل ستمگری ، همکاری با اسرائیل و وابستگی به آمریکا به شدت محکوم کرد

* - سخنان امام خمینی در عصر عاشورای سال ۱۳۴۲:

دو روز بعد مأموران رژیم شبانه به خانه ی امام ریختند و ایشان را دستگیر و پس از انتقال به تهران د ریکی از پادگان های نظامی زندانی کردند

* - برخورد رژیم با امام خمینی بعد از سخنرانی عاشورای ۴۲:

قم - تهران - ورامین

* - شدیدترین اعتراض ها به دستگیری امام خمینی در شهرهای :

دستگیری امام خمینی ، موجب خشم و اعتراض گسترده ی مردم مسلمان ایران در شهرهای مختلف شد رژیم که از حرکت سریع مردم به وحشت افتاده بود به مأموران خود دستور داد که تظاهر کنندگان را به گلوله ببنند و قیام را سرکوب کنند

* - چگونگی شکل گیری قیام ۱۵ خرداد ۴۲ :

* - منظور از مصونیت قضایی یا حق کاپیتولاسیون : اگر آمریکایی ها در ایران مرتکب جرمی می شدند ، دادگاه های ایران حق رسیدگی به جرم آنها را نداشتند . امام خمینی با آن به مخالفت برخاست

حکومت پهلوی دریافت که امام اهل سازش و سکوت نیست ، بنابراین ایشان را به ترکیه تبعید کرد . حدود یک سال بعد ، تبعید گاه امام از ترکیه به نجف در عراق تغییر یافت و تا مهر ۱۳۵۷ در آن شهر ساکن بودند

* - تبعید امام خمینی در ۱۳ آبان ۱۳۴۲ :

امام به مناسبت های مختلف با صدور اعلامیه و فرستادن پیام به گروه های سیاسی ، مردم را به مبارزه با شاه و اسرائیل دعوت می کرد

* - شکل مبارزات امام خمینی در تبعید :

اقدامات امام خمینی در مبارزه با حکومت پهلوی

مخالفت با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی	مخالفت با اصول شش گانه (انقلاب سفید)	سخنرانی تاریخی ایشان در مدرسه فیضیه قم	مخالفت با کاپیتولاسیون و دستگیری امام	ادامه مبارزه در دوران تبعید
--	--------------------------------------	--	---------------------------------------	-----------------------------

۱

۲

۳

۴

۵

* نحوه ی مبارزه ی آیت الله مطهری و دکتر علی شریعتی: سخنرانی، نوشتن کتاب و مقاله، برگزاری کلاس های تفسیر قرآن و نهج البلاغه در مساجد و حسینیه ها و دانشگاه ها

۱) حکومت پهلوی به فرهنگ و ارزش های اسلامی توجهی نداشت

۲) وابستگی سیاسی حکومت پهلوی به بیگانگان و نفوذ و دخالت کشورهای خارجی به ویژه آمریکا

۳) حقوق ملت و اصول قانون اساسی مشروطه را نادیده می گرفت

۴) نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران در برابر شاه هیچ استقلالی نداشتند

۵) روزنامه ها نیز آزادی نداشتند و نمی توانستند از شاه و مقام های حکومتی انتقاد کنند

* دلایل نارضاضی بودن مردم از شاه و سیاست های او: به دلیل مسائل و مشکلات مختلف فرهنگی، سیاسی و اقتصادی

مردم قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶ در اعتراض به انتشار مقاله ی توهین آریز روزنامه اطلاعات ، به تظاهرات پرداختند و مأموران حکومت این تظاهرات را به خاک و خون کشیدند

* - قیام ۱۹ دی ماه ۱۳۵۶ مردم قم :

مردم تبریز به مناسبت چهلّم شهدای ۱۹ دی قم ، در روز ۲۹ بهمن ۱۳۵۶ قیام کردند و تعداد زیادی از آنها شهید و زخمی شدند

* - قیام ۲۹ بهمن ۱۳۵۶ مردم تبریز :

از یک سو برای فریب ملت ، پی در پی نخست وزیران خود را عوض می کرد و به مردم وعده می داد که پیام انقلاب آنان را شنیده است و به خواسته هایشان توجه خواهد کرد . از سوی دیگر ، به مأموران خود دستور می داد که تظاهر کنندگان را سرکوب کنند

* - عکس العمل شاه در برابر اعتراض و تظاهرات ملت در سال ۵۷ :

در آن روز که به جمع ی سیاه معروف شد ، مأموران رژیم به طرز بی رحمانه ای تظاهرات مردم را در میدان ژاله (شهدای کنونی) به خاک و خون کشیدند و عده ی زیادی را شهید و زخمی کردند

* - واقعه ی ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ (جمعه ی سیاه) :

با شعار محوری " استقلال ، آزادی ، جمهوری اسلامی "

* - پیروزی انقلاب اسلامی ایران با شعار :

بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان و تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزش های اسلامی

* - هدف انقلاب اسلامی :

۱ ایمان و اعتقاد به اسلام

۲ وحدت و استقامت ملت

۳ رهبری قاطع و هوشیارانه ی امام خمینی

* - سه عامل موثر در موفقیت انقلاب اسلامی ایران :

تکلیف

16 2020

17 2020

* - به طور کلی فرهنگ یک جامعه : **شیوه ی زندگی در آن جامعه است**

* - رابطه ی جامعه و فرهنگ : **جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید**

* - فرهنگ : **فرهنگ پدیده ای آموختنی است . یعنی از طریق ژن به ارث نمی رسد بلکه از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود**

* - اجتماعی شدن یا جامعه پذیری : **اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر است که افراد از طریق آن ، زندگی در جامعه را می آموزند و خود را با آن منطبق می کنند**

* - اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی : **زیرا بدون آن ، افراد نمی توانند به زندگی در جامعه ادامه دهند . در یک جامعه ، هر فرد عقاید و باورها ، رسوم ، قوانین و حتی چگونگی پاسخ دادن به غرایز را از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد می دهد**

* - فرایند اجتماعی شدن نخست در : **در خانواده - پدر و مادر به کودک یاد می دهند که چگونه غذا بخورد و در نشست و برخاست چه آدابی را رعایت کند ، چگونه به مهمان سلام و تعارف کند**

* - عواملی که در فرایند اجتماعی شدن فرد موثر است : **رسانه های جمعی ، دوستان و گروه همسالان و برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه ، رفتن به دانشگاه ، خدمت سربازی ، محل کار و**

* - در فرایند اجتماعی شدن ، مهم ترین لایه های فرهنگ :

- نمادها
- هنجارها
- ارزش ها
- عقاید

* - لایه ها و جنبه های فرهنگ یک جامعه : برخی از لایه های فرهنگ خارجی یا بیرونی (ظاهری) هستند مانند نمادها و هنجارها و برخی عمیق تر هستند مانند ارزش ها و عقاید

* - کاربرد نماد : هر جامعه ای برای انتقال معانی مورد نظر خود از انواع معینی از نمادها استفاده می کند. زبان گفتاری و نوشتاری، همه ی اشیاء دست ساخته های انسان مانند تصاویر، پوشاک، خوراک، ...

* - هنجار : هنجارها، رفتارهای معینی هستند که در یک گروه یا جامعه پذیرفته شده و متداول اند. به عبارت دیگر به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف، هنجار می گویند. برای مثال، ما وقتی به هم می رسمیم سلام می کنیم، وقتی می خواهیم غذا بخوریم یا وارد جایی شویم به هم تعارف می کنیم

* - هنجارها شامل چه مواردی : هنجارها در اقع همه ی عادت ها، آداب و رسوم اجتماعی، مناسک مذهبی، قواعد، قوانین و مقررات را در بر می گیرد

* - رابطه ی هنجارها و زندگی اجتماعی : زندگی اجتماعی بدون وجود هنجارها ادامه پیدا نمی کند و هنجارها به روابط اجتماعی سامان می بخشند. افراد یک جامعه خود را ملزم می بینند از هنجارها پیروی کنند تا جامعه آنها را به عضویت بپذیرد

* - مهم ترین دلایل پیروی از هنجارها : ارزش دانستن و اعتقاد به آنها، حفظ آبرو و احترام یا ترس از مجازات

* - عواقب پیروی نکردن از هنجارها : مجازات می شوند. این مجازات ممکن است به صورت سرزنش خود یا دیگران، پوزخند، تمسخر، طرد کردن و محروم نمودن، متلک گفتن یا مجازات های رسمی و قانونی باشد

* - ارزش ها : ارزش یعنی خوب و بد، زشت و زیبا و مطلوب یا نامطلوب دانستن امور مختلف

ارزش ها زمینه ی شکل گیری هنجارها را ایجاد می کنند و جهت دهنده ی رفتارها هستند. افراد بر مبنای ارزش هایی که به آنها معتقدند، عمل می کنند. برای مثال، کسی که پرهیز از اسراف را کار خوب و درستی می داند و آن را ارزش تلقی می کند، اگر در عمل هم از اسراف پرهیزد، هنجارش طبق این ارزش پدیده است

* - رابطه ی ارزش ها و هنجارها:

ارزش های اجتماعی، ارزش هایی هستند که مورد توجه اکثر افراد جامعه اند و افراد به عملی شدن آنها تمایل دارند. برای مثال، برای یک تیم ورزشی، پیروزی در مسابقه و برای یک ملت دفاع از کشور خود و مقابله با دشمنان، ارزش های اجتماعی هستند

* - منظور از ارزش های اجتماعی:

عقاید و باورهای آن

شکل می دهد

* - بخش مهمی از فرهنگ جامعه را:

در دین زین لایزمت (۱)

بخش مهمی از فرهنگ جامعه را عقاید و باورهای آن شکل می دهد. برای مثال در جامعه ای که عقاید دینی دارد، هنجارها، نمادها و ارزش هایی بر مبنای آن عقاید شکل می گیرد. به عکس در جامعه ای که زندگی را فقط به این دنیا محدود می داند و به آخرت اعتقادی ندارد، هنجارها و ارزش های متناسب با همان جامع پدید

* - رابطه بین عقاید و هنجارها و ارزش ها:

اعتقادات اسلامی، ملاکی است که با آن هنجارها و ارزش ها را می سنجیم و هر کدام را که با این اصول اعتقادی سازگاری ندارند، طرد می کنیم

* - نقش عقاید اسلامی برای مسلمانان:

18

18

هویت عبارت است از احساس و آگاهی و شناخت از خود

تعریف هویت :

پاسخ به پرسش " کیستی "

* موضوع هویت :

آگاهی انسان از وجود و شخصیت و ویژگی های خود

* تفاوت انسان با سایر موجودات :

ویژگی هایی مانند جنسیت ، قد وزن ، سن ، گروه خونی و هویت جسمانی را تشکیل می دهد . این ویژگی ها مربوط به بدن و خلقت طبیعی ما هستند

ویژگی های جسمانی

* هویت فردی :

همان ویژگی های غیر جسمانی هستند ، مانند صبور بودن ، زودرنج بودن ، داشتن پشتکار و اراده ، امیدوار بودن ، لجوج بودن ، به هنر علاقه داشتن و

ویژگی های روانی

بر خصوصیت روانی انسان ها اثر می گذارد . برای مثال بیماری ها یا اختلالات جسمی تأثیرات نامطلوبی بر سلامتی روانی انسان دارند

* تأثیرات ویژگی های جسمانی :

می توانند بر جسم ما تأثیر بگذارند . برای مثال افراد خوش بین و امیدوار و پر تلاش نسبت به ادم های بدبین و منفی باف یا تنبل سلامتی جسمانی بیشتری دارند

* تأثیرات ویژگی های اخلاقی و روانی :

افراد با عضویت در گروه های مختلف اجتماعی هویت به دست می آورند

هویت اجتماعی ما از طریق ارتباط با جامعه شکل می گیرد

ما عضو گروه های متفاوتی مانند خانواده ، همکاران و هستیم و در هر گروه نقشی را بر عهده می گیریم

* هویت اجتماعی :

جامعه زمینه ی پیدایش برخی ویژگی های روانی و اخلاقی را در فرد به وجود می آورد و از بروز برخی هویت ها نیز جلوگیری می کند

* رابطه ی جامعه و هویت افراد :

* - رابطه ی جامعه و هویت افراد :
جامعه زمینه ی پیدایش برخی ویژگی های روانی و اخلاقی را در فرد به وجود می آورد و از بروز برخی هویت ها نیز جلوگیری می کند

* - تغییر ویژگی های هویتی :
برخی از ویژگی های هویتی تغییر نمی کنند و همیشه ثابت اند . برای مثال ما نمی توانیم سن و تاریخ تولد یا مکان تولد خود را تغییر دهیم . اما برخی از ویژگی های هویتی همواره در حال تغییرند . برای مثال ، یک فرد فقیر ممکن است به فردی پردرآمد ، و یک فرد بی سواد به آدمی با سواد و تحصیل کرده مبدل شود

السبب ←
السبب ←

به ویژگی های هویتی که ما در پیدایش و شکل گیری آنها نقشی نداریم ویژگی های انتسابی می گویند. برای مثال، جنسیت، مکان تولد پدر و مادر و شکل و قیافه ی خود و

* - ویژگی های انتسابی :

ویژگی های هویتی که ما در به دست آوردن آنها نقش داریم ویژگی های اکتسابی می گویند. برای مثال برخی صفات اخلاقی یا ویژگی های اجتماعی را خود انتخاب می کنیم و به آنها شکل می دهیم

* - ویژگی های اکتسابی :

عناصر هویت ملی

سرزمین (مکان)

تاریخ (زمان)

فرهنگ

* - عناصر هویت یک ملت :

ما در سرزمین ایران زندگی می کنیم - ما مسلمانیم - ما تاریخ طولانی و میراث فرهنگی غنی داریم - زبان مشترک ما فارسی است - انقلاب اسلامی نمایانگر آرمان های والای جامعه ی ماست

* - مهم ترین ویژگی های مشترک جامعه ی ایرانی :

سرزمین باعث ادامه ی حیات یک ملت می شود. به همین دلیل برای مردمی که در یک سرزمین زندگی می کنند سرزمین یا وطن ارزشی متفاوت با سایر مکان ها دارد و احساس خاصی در آنها به وجود می آورد، به گونه ای که وظیفه ی خود می دانند که از آن تا پای جان دفاع کنند

* - سرزمین از مهم ترین عناصر شکل دهنده ی هویت ملی :

* - دین از ارکان مهم هویت ما ایرانیان

فرهنگ ما بر اساس دین اسلام است و عقاید و ارزش ها و حتی نظام سیاسی و قوانین امروز از دین اسلام نشئت می گیرد. زندگی ما ایرانیان با دین اسلام عجین شده است. دین اسلام همچنین موجب پیوند ما با جهان اسلام یعنی مسلمانانی است که در سایر نقاط جهان زندگی می کنند

* - تأثیر تاریخ بر فرهنگ ایرانیان :

ایران جایگاه تمدن های باستانی بوده است که بیش از پنج هزار سال قدمت دارد. پس از ورود اسلام به ایران عقاید و ارزش های اسلامی، دگرگونی بزرگی در فرهنگ ایرانیان پدید آورد. پذیرش اسلام، ایران را به جهان اسلام پیوند زد و ایرانیان با بهره گیری از تعالیم اسلام در شکوفایی و گسترش تمدن اسلامی نقش مهمی را ایفا کردند

* - نقش زبان فارسی در تکوین هویت ملی :

زبان فارسی ریشه در تمدن ایران باستان دارد اما در دوران پس از اسلام نیز تداوم یافت و به عنوان زبان آموزشی و اداری به کار رفت. دانشمندان و بزرگان دوره ی اسلامی صدها اثر علمی و ادبی و هنری به این زبان پدید آورده اند. تا جایی که می توان زبان فارسی را زبان دوم جهان اسلام دانست. زبان فارسی همچنین همواره عامل وحدت اقوام ایرانی بوده است

* - انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر هویت ملی ایرانیان :

در این انقلاب مردم ایران به جای دنباله روی از فرهنگ بیگانگان به فرهنگ و هویت اسلامی خود بازگشتند و با بهره گیری از ارزش های دینی خود، خواستار استقلال، آزادی و جامعه ی اسلامی شدند. امروزه آرمان های انقلاب اسلامی انبام بخش مسلمانان جهان قرار گرفته است

19 年 10 月

* - بنیان خانواده بر: ازدواج استوار است .

* - ازدواج (نکاح) : ازدواج پیمانی است که به موجب آن زن و مرد در زندگی با هم شریک و متحد می شوند و خانواده ای را تشکیل می دهند

* - هدف نکاح : تشکیل خانواده است . تمایل به تشکیل خانواده و داشتن فرزند در نهاد انسان گذاشته شده ، امری طبیعی و فطری و بر اساس نظام خلقت است

* - واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان : خانواده است .

در مورد همه انسان ها

* - کارکردهای خانواده :

۱ فرزندان آوری و تجدید نسل

۲ حمایت و مراقبت

۳ جامعه پذیری و تربیت

۴ سی سی

فرزند آوری علاوه بر تقویت بنیان خانواده موجب می شود که نسل انسان باقی بماند و تداوم پیدا کند. با تولد فرزندان، خانواده توسعه و استحکام می یابد. به دنیا آمدن فرزندان، موجب نشاط و سرزندگی اعضای خانواده و دلگرمی پدر و مادر می شود

* - اهمیت فرزند آوری در خانواده:

جمعیت - زیرا بدون وجود جمعیت کافی در یک جامعه، فعالیت های آن دچار اختلال می شود. در صورتی که جمعیت یک جامعه منقرض گردد، آن جامعه نابود می شود و از بین می رود

* - اولین شرط بقای هر جامعه ای:

نیاز به مهر و محبت یا نیازهای عاطفی از نیازهای اساسی انسان است. مهر و محبت والدین به یکدیگر و والدین به کودکان موجب آرامش در کانون خانواده می شود. کودکان از نخستین سالهای زندگی خود در آغوش گرم پدر و مادر با مهربانی و محبت آشنا می شوند و با پرورش یافتن در دامن آنها، مهربانی و از خود گذشتگی و نیکوکاری را می آموزند

* - مهر و محبت در خانواده:

کودک برای ادامه ی زندگی خود به مراقبت نیاز دارد. از سوی دیگر، انسان ها در دوره ی سالمندی نیز دچار ضعف و ناتوانی می شوند و بدون مراقبت، قادر نیستند خود را به خوبی اداره کنند. علاوه بر دوره کودکی و سالمندی، در میانه ی این دو دوره نیز اعضای خانواده در شرایط مختلف مانند بیماری یا حوادث به مراقبت از یکدیگر نیاز پیدا می کنند

* - مراقبت از اعضای خانواده:

۱ کن کنلگ ۲ سالمندی ۳ میانه این دو ۴ در صورت بیماری - هارچ

اعضای خانواده به خوراک و پوشاک، مسکن و وسایل زندگی نیاز دارند. رفع نیازهای مادی و اقتصادی بر عهده‌ی سرپرست خانواده یعنی پدر است. هر چند امروزه در شهرها و روستاها، عده‌ای از زنان نیز دوش به دوش مردان با فعالیت‌های اقتصادی و کسب در آمد در رفع نیازهای مادی خانواده مشارکت و همراهی می‌کنند

* - رفع نیازهای مادی اعضای خانواده:

زیرا هم باعث شکل‌گیری هویت و شخصیت افراد می‌شود و هم موجب تداوم جامعه می‌گردد. اجتماعی شدن در سراسر زندگی فرد رخ می‌دهد اما مهم‌ترین مرحله‌ی آن دوران اولیه‌ی زندگی افراد در خانواده است

* - اجتماعی شدن هم نیاز فرد، هم نیاز جامعه:

ادین با اجتماع شدن - رفع نیازها

والدین نه تنها مسئول رفع نیازهای عاطفی و زیستی و معیشتی فرزندان هستند بلکه وظیفه‌ی مهم تربیت اخلاقی، معنوی و دینی آنها را بر عهده دارند. یک خانواده‌ی سالم می‌تواند در دامن خود فرزندان مومن، پرهیزگار و پایبند به اصول اخلاقی تربیت کند

* - نقش والدین در تربیت اعضای خانواده:

۱) دلایل خوبی و بدی رفتارها را برای فرزندان خود بازگو می‌کند (گفت و گو)

۲) رفتارهای پسندیده‌ی فرزندان را تشویق و تحسین می‌کند (تشویق)

۳) با نشان دادن نارضایتی، بی‌اعتنایی، خودداری از صحبت کردن با محبت و یا محروم کردن فرزندان از برخی مزایا و ... از تکرار رفتار ناپسند جلوگیری می‌کند (تنبيه)

* - خانواده به روش‌های مختلفی اعضای خانواده را اجتماعی می‌کند:

20 年 來

اگر خانواده ای بتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد ، می توان از آن به عنوان خانواده ای متعادل یاد کرد .

* - خانواده متعادل :

* - اثرات زیانباری خانواده ای که نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد

رابطه ی خانواده با دیگر نهادهای جامعه نیز دچار مشکل می شود و در نهایت آسیب به همه ی جامعه سرایت می کند

سازگاری و آرامش در خانواده

* - نتیجه انتخاب صحیح همسر :

افراد در انتخاب همسر باید به تناسب و همگونی خود با طرف مقابل توجه کنند . هر چقدر افراد از نظر اعتقادات دینی ، تحصیلات ، اخلاق و روحیات و وضعیت خانوادگی با همدیگر هماهنگی داشته باشند ، زندگی شان با دوام تر است

* - عقیده ی صاحب نظران در انتخاب همسر :

مهم ترین عاملی که باید در همسر گزینی به آن توجه کرد ، ایمان و اعتقادات دینی افراد است . اسلام همچنین بر اصالت خانواده تأکید کرده است ، یعنی فردی که به عنوان همسر انتخاب می شود ، در خانواده ای صالح و اهل ایمان و تقوا پرورش یافته باشد

* - دیدگاه اسلام برای انتخاب همسر :

اگر امروزه جوانان همسر خود را با همفکری و حمایت خانواده ها انتخاب و از تجربه های آنان استفاده کنند ، از بروز بسیاری از ناسازگاری ها جلوگیری می شود

* - نقش خانواده ها در انتخاب همسر :

برقراری آرامش و محبت بین زن و مرد است. زن و مرد یکدیگر را کامل می کنند و می توانند در کنار هم به کمال برسند

* دیدگاه قرآن مهم ترین هدف ازدواج :

بهترین شما کسی است که رفتار او با خانواده اش نیکوتر باشد. و من در نیکی به خانواده ام بهترین هستم

* حدیث پیامبر در باره رفتار با خانواده :

۱ انتخاب نادرست همسر

۲ عدم شناخت کافی زن و شوهرها از حقوق و تکالیف خود در زندگی خانوادگی

۳ زن و مرد در دو خانواده و در دو محیط جداگانه تربیت و پرورش یافته اند

۴ گاهی بین نقش هایی که فرد باید ایفا کند تعارض به وجود می آید

* مهم ترین عواملی که موجب ناسازگاری زن و مرد می شوند :

س
امتحان

۱ گذراندن آموزش های خانواده قبل از ازدواج

۲ مشاوره با افراد دارای صلاحیت در زمینه ی همسرگزینی

رعایت اخلاق و آداب همسر داری : خوش خلقی ، گذشت ، احترام به همسر ، ..

گفت و گوی صمیمانه ی زن و شوهر برای حل مشکلات و پیدا کردن راه حل های مناسب

* - کارهایی که به سازگاری
زن و شوهر کمک می کنند :

تجربه اجتماعی شدن و رشد اجتماعی کودکان افزایش می یابد ۱

کودکان از داشتن همبازی محروم نمی شوند و رقابت ها و بازی ها و دعوای کودکانه شکل می گیرد ۲

از لذت ارتباطات وسیع تر خانوادگی و حمایت و محبت برادر و خواهر محروم نمی شوند ۳

فرزندانشان نیز از داشتن عمو و خاله و دایی و عمه برخوردار خواهند بود ۴

محاسن چند فرزند در خانواده ها: *

با پر خاشگری آنان را از خود مران ^۲

به پدر و مادر نیکی کنید ^۱

اگر سالخوردگی رسیدند کوچکترین سخنی که نشانگر ناراحتی و رنجش است به آنان مگو ^۳

از سر عطف و دلسوزی با آنان مهربان و فروتن باش ^۴

زیبا و شایسته با آنان سخن بگو ^۵

* - وظایف فرزندان نسبت به پدر و مادر طبق آیات ۲۳ و ۲۴ سوره اسرا:

والدین و فرزندان انتظارات یکدیگر را برآورده نمی کنند زیرا ممکن است پدر و مادر تغییرات فرزندان را که به سن بلوغ رسیده اند را جدی نگیرند

۱

فرزندان در دوران زندگی خود با محیط ها و افراد دیگری به جز خانواده آشنا می شوند . این اختلاف ارزش ها و هنجارهای خانه با سایر محیط ها ممکن است موجب ناسازگاری شود

۲

* - عواملی که موجب ناسازگاری والدین و فرزندان می شوند :

در جوامع صنعتی امروز پدر و مادر وقت کمتری را به گفت و گو با فرزندان نوجوان خویش و گذراندن اوقاتی بیشتر با آنان اختصاص می دهند

۳

والدین معمولاً نسبت به روبه رو شدن جوانان با محیط های دیگر حساس اند . آنها از این که بچه ها تجربه ی کافی ندارند و ممکن است به مشکلات اخلاقی دچار شوند نگران اند و حق دارند بر رفت و آمد فرزندان و معاشرت های آنها نظارت دقیق داشته باشند

* - پدر و مادر حق دارند بر رفت و آمد فرزندان و معاشرت های آنها نظارت داشته باشند

اختلاف نظر و سلیقه والدین و فرزندان تا حدی قابل قبول است و اگر به خوبی مدیریت شود به رشد و کمال اعضای خانواده می انجامد در غیر این صورت به خانواده و جامعه آسیب می رساند

پدر و مادر موظف اند برای گفت و گو با فرزندان وقت بگذارند و یکسره خود را به کار و فعالیت های روزانه مشغول نکنند

ترتیب دادن جلساتی با حضور والدین و مشاوران خیره که در آن فرزندان و والدین بتوانند مسائل خود را بگویند مفید است

در چنین مواقعی اعضای خانواده باید به حدا، صمیمیت و همکاری بین خود را بیشتر کنند و با در پیش گرفتن صبر و شکیبایی و دعوت یکدیگر به صبر، مشکلات و حوادث را مدیریت کنند و نگذارند که خانواده دچار بحران شود و آسیب ببیند

واژه ی صلّه از وصل گرفته شده و به معنای اتحاد و پیوستگی است و ارحام یعنی خویشان و نزدیکان

این است که افراد به دیدار و بازدید خویشاوندان خود بروند و از حال یکدیگر خبر بگیرند. این دید و بازدیدها باید با مهر و محبت توأم باشد. کمک مالی به خویشاوندان نیز جزء صلّه ارحام محسوب می شود

پاکی اعمال و دفع بلا

افزایش طول عمر و افزایش روزی

از مشکلات یکدیگر با خبر می شوند

مهر و محبت بین اقوام را زیاد می کند

* راه های جلوگیری از بروز ناسازگاری های والدین و فرزندان :

* وظایف خانواده ها هنگام روبه رو شدن با مشکلات :

* واژه صلّه و ارحام :

* منظور از صلّه ارحام :

* فواید صلّه ارحام :

21 1000

همان طور که زندگی اجتماعی یک ضرورت است و انسان ها نمی توانند به تنهایی زندگی کنند و نیازهای مادی و معنوی خود را برطرف کنند ، داشتن حکومت برای یک جامعه نیازی اساسی و یک ضرورت است .

* - صاحب نظران معتقدند:

زیرا در زندگی اجتماعی نیازهای مشترکی وجود دارد و افراد برای تنظیم امور خود به قوانین و مقرراتی نیاز پیدا می کنند . آنها همچنین برای اجرای قوانین و حل اختلافات و برقراری امنیت و نظم ، ایجاد هماهنگی میان فعالیت های مختلف جامعه ، دفاع از هجوم دشمنان ناگزیرند حکومتی تشکیل دهند و اداره ی امور جامعه را به افرادی بسپارند .
بنابر این بدون نهاد حکومت ، جامعه دچار اختلال و هرج و مرج می شود .

* - هیچ جامعه ای نمی تواند بدون وجود حکومت باقی بماند :

در جهان بینی توحیدی اسلام، حق حاکمیت مطلق همه ی موجودات و پدیده های جهان فقط از آن خداست . انسان ها و همه ی موجودات دیگر تحت حاکمیت خدا قرار دارند و حکومت حق انحصاری خداوند است و با پیروی از دستورات الهی ، به سوی کمال حرکت می کنند

* -نظر اسلام در مورد حق حاکمیت مطلق در جهان :

استعدادهای انسان ها در پرتو شناخت حق شکوفا می شود . در چنین جامعه ای مالکیت و سلطه ی اقلیتی بر منابع و ثروت ها و امکانات عمومی و ظلم و تبعیض از میان می رود و عدالت حاکم می شود .

* - ویژگی های جامعه ای که تحت حاکمیت قوانین الهی است :

* - سوره نساء آیه ۵۹ در باره حق حاکمیت الهی : ای کسانی که ایمان آورده اید ، فرمان برید از خدا و فرمان برید از رسول و اولیای امور از خودتان و اگر در چیزی ستیزه کردید به خدا و رسولش باز گردید

خداوند ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده اند . آنها را از ظلمت ها به سوی نور بیرون می برد . اما کسانی که کافر شدند ، اولیای آنها طاغوت ها هستند که آنها را از نور به سوی ظلمت ها بیرون می برد . آنها اهل آتش اند و همیشه در آن خواهند ماند

* - سوره بقره آیه ۲۵۷ در باره حق حاکمیت الهی :

فقط آن گروه از مردم شایستگی دارند که هم از این قوانین آگاهی و به آن ایمان داشته باشند و هم از نظر تقوا و عدالت از دیگر مردم بالاتر باشند . در رأس این گروه ، پیامبران الهی و سپس جانشینان آنها یعنی امامان معصوم (ع) قرار دارند و در غیاب آنان افراد صالح و متقی ادامه دهنده ی راه آنها هستند

* - از دیدگاه اسلام چه کسانی برای اجرای قوانین شایستگی دارند؟

* - چرا حق حاکمیت بر انسان ها از آن خداست ؟ : زیرا خداوند آفریننده ی انسان و مالک حقیقی این جهان هستی است و از همه ی امور آگاهی دارد

* - کلمه جمهوری در حکومت جمهوری اسلامی نشانگر : کلمه جمهوری نشان می دهد که شکل این حکومت ، جمهوری است و در آن حق انتخاب و مشارکت مردم در حکومت به رسمیت شناخته می شود

* - کلمه اسلامی در حکومت جمهوری اسلامی نشانگر : یعنی محتوای این حکومت اسلامی است و کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره می شود . زمامداران آن نیز باید مومن و معتقد به اسلام و متعهد به اجرای آن باشند

* - از دیدگاه اسلام ولایت مختص : از دیدگاه اسلام فقط خدا می تواند بر انسان ها ولایت و حاکمیت داشته باشد . پیامبران و امامان معصوم (ع) نیز از طرف خداوند نمایندگی داشته اند که تا مردم را سرپرستی کنند

* - در زمان غیبت امام زمان (عج) سرپرستی جامعه ی اسلامی بر عهده ی فقیه عادل و با تقوا ، آگاه به زمان ، شجاع ، مدیر و مدبر است
سرپرستی جامعه ی اسلامی بر عهده ی :

تعیین سیاست های کلی نظام و نظارت بر حسن اجرای آنها

فرماندهی کل نیروهای مسلح

عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حدود موازین اسلامی

نصب و عزل و قبول استعفای فقهای شورای نگهبان ، رئیس قوه قضاییه ، رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و فرماندهان نیروهای نظامی ، انتظامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

* - مهم ترین وظایف و اختیارات رهبر جمهوری اسلامی :

از آنجا که نوع حکومت در کشور ما جمهوری اسلامی است و مردم در همه ی شئون حکومت نقش و مشارکت دارند در قانون اساسی مورد توجه قرار گرفته است

تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا در قانون اساسی :

شوراهای اسلامی با هدف همکاری مردم برای پیشبرد برنامه های اجتماعی ، فرهنگی ، اقتصادی و عمرانی با توجه به شرایط و مقتضیات هر منطقه از کشور تشکیل می شوند
اعضای این شوراها را مردم منطقه یا محل انتخاب می کنند

* - هدف از تشکیل شوراهای اسلامی :

22

2022

روابط متقابلی بین مردم و حکومت پدید می آید

* - وقتی نهاد حکومت در یک جامعه شکل می گیرد

* - منظور از واژه ی "شهروندی" : شهروندی ارتباطی است که افراد را به یک حکومت مشخص پیوند می دهد و در نتیجه برای فرد و حکومت حقوق و تکالیفی ایجاد می شود

وظایف و تکالیف حکومت نسبت به مردم

* - منظور از حقوق شهروندان :

قوانین هر کشور به ویژه قانون اساسی آن ، حقوق و تکالیف شهروندی را معین می کند

* - حقوق و تکالیف شهروندی چگونه معین می شود؟

خیر- زیرا حقوق و تکالیف شهروندی هر کشور متناسب با قوانین آن کشور است و قوانین کشورها نیز با یکدیگر متفاوت است

* - آیا حقوق و تکالیف شهروندی کشورها یکسان است؟ چرا؟

حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی

حق برخورداری از عدالت قضایی

حق برخورداری از عدالت قانونی

حقوق فرهنگی

حق مشارکت سیاسی

* - چند مورد از انواع حقوق شهروندی بر پایه ی

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران :

* - منظور از عدالت قانونی : عدالت قانونی یعنی این که حکومت در وضع قوانین ، اجرای قوانین و نظارت بر اجرای قوانین بین شهروندان تبعیض قائل نشود

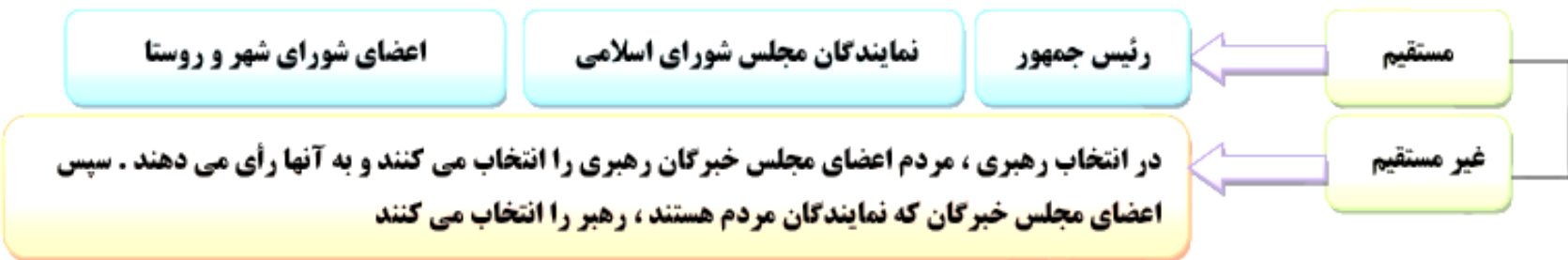
* - منظور از حق برخورداری از عدالت قضایی : شهروندان حق دادخواهی دارند و هر کس می تواند به این منظور به دادگاه های صالح مراجعه کند . شهروندان حق دارند در همه ی دادگاه ها برای خود وکیل مدافع انتخاب کنند

* - حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی : کلیه شهروندان حق دریافت خدمات عمومی به صورت برابر و عادلانه و در کوتاه ترین زمان ممکن را دارند . شهروندان حق دارند در مواردی مانند بیکاری ، معلولیت ، پیری ، بازنشستگی ، بی سرپرستی ، از کار افتادگی و حوادث از تأمین اجتماعی بهره مند شوند .

* - مشارکت سیاسی : یعنی این که هر شهروند بتواند در امور سیاسی جامعه دخالت کند و در سرنوشت کشور خود نقش داشته باشد

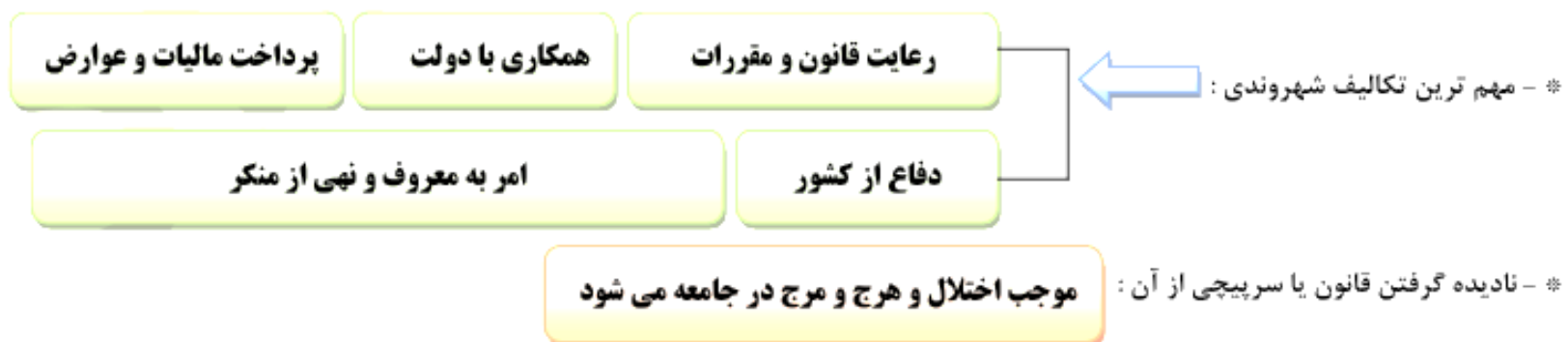
* - مشارکت سیاسی مردم از راه های : شرکت در انتخابات ، عضویت و همکاری در احزاب و انجمن های سیاسی ، شرکت در راه پیمایی ها و تظاهرات

* - طبق قانون اساسی مردم چه کسانی را به طور مستقیم و چه کسانی را به طور غیر مستقیم انتخاب می کنند

* - برخی از حقوق فرهنگی در قانون اساسی : حمایت از تشکیل خانواده و پاسداری از روابط خانوادگی - حمایت از تعلیم و تربیت شایسته - آزاد بودن استفاده از زبان های قومی و محلی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی

* - تجاوز نکردن به منافع عمومی و حقوق دیگران بر اساس قانون اساسی : هیچ کس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله ی اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد . به عبارت دیگر ، شهروندان مجاز نیستند برای استفاده از حقوق خود به منافع عمومی زیان برسانند و حقوق دیگران را ضایع کنند

* - جایگاه واقعی قانون در جامعه :
قانون وقتی جایگاه واقعی خود را در جامعه پیدا می کند که همه ی افراد ، اعم از کارگزاران و مسئولان و مردم، آن را رعایت کنند و به آن پایبند باشند

* - مالیات :
مبلغی است که شهروندان بر اساس قانون و به صورت بلا عوض به دولت پرداخت می کنند تا صرف هزینه های عمومی کشور شود

* - عوارض :
مبلغی است که شهروندان در مقابل دریافت خدمتی از دستگاه های اداری و دولتی ، به آنها می پردازند . برای مثال ، پولی که بابت صدور گواهینامه ی رانندگی پرداخت می شود

* - هدف از تشکیل نیروهای نظامی و انتظامی :
تأمین امنیت کشور و حراست از مرزها و حفظ تمامیت ارضی

* - برای حفظ آمادگی دفاعی و ادای تکلیف دفاع از کشور توسط شهروندان با :
عضویت در سازمان بسیج و انجام خدمت سربازی توسط پسران

* - امر به معروف و نهی از منکر در قانون اساسی :
در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر ، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای همگانی و متقابل بر عهده ی مردم نسبت به یکدیگر ، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت . شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین می کند

23

2023

* - بهره وری : **بهره وری یعنی از بین کارهای ممکن، کار درست را انتخاب کنیم و آن را با روش درست انجام دهیم (کارایی و اثر بخشی)**

* - بهره وری با چه اقداماتی ارتباط دارد : **بهره وری با صرفه جویی ، انجام دادن کارها به صورت آگاهانه و عاقلانه ، جلوگیری از زیاده روی و اسراف و اتلاف منابع ، استفاده ی صحیح از امکانات و نعمت های الهی ، کاهش هزینه ها و مانند آن ارتباط دارد**

پیامبر اکرم(ص) فرمود: "خداوند دوست دارد اگر کسی از شما کاری انجام می دهد ، آن را محکم و بی عیب انجام دهد"

امام علی(ع) فرمود: " فردی که به کاری بی اهمیت پردازد ، امور مهم تر را تباه ساخته است "

* - دو حدیث در باره بهره وری :

* - نمونه هایی از تفکر بهره وری در

زندگی مردم در روزگار گذشته :

تعاون و همیاری در امور کشاورزی

خشک کردن و ذخیره ی محصولات کشاورزی

ذخیره کردن آب در آب انبارها

ابداع و حفر قنات

* - نقش فرهنگ در افزایش بهره وری یک جامعه :

فرهنگ ، نقش مهمی در افزایش بهره وری یک جامعه دارد . اگر همه افراد بهره وری در فعالیت های مختلف را ارزش بدانند ، جامعه از نظر مادی و معنوی پیشرفت می کند

* - نگرش نسبت به بهره وری : **بهره وری یک نگرش نسبت به زندگی است . نگرشی که بر اساس آن ، انسان می کوشد هوشمندانه کار کند ، با به کارگیری روش های عاقلانه ، بهتر به اهداف مادی و معنوی خود برسد و بهترین نتیجه را به دست آورد**

* - با توجه به احادیث عوامل موثر در بهره وری: **اهمیت دادن به کار** ، مشورت ، میانه روی ، تقوا ، نظم در کار ، برنامه ریزی

* - چند راهکار مهم برای افزایش بهره وری در زندگی:

- استفاده مناسب از وقت و زمان
- نظم ، ترتیب و انضباط در کارها
- اصلاح عادت های غلط مصرفی
- انجام دادن کارها از روی آگاهی
- تنظیم جدول بودجه ی اقتصادی

* - برای جلوگیری از اتلاف وقت و از دست ندادن زمان : **باید برنامه و اولویت بندی مناسب داشته باشیم و از وقت درست استفاده کنیم**

* - صرفه جویی کم مصرف کردن نیست بلکه مصرف درست و به اندازه است . برای مثال برخی خانواده ها در خرید مایحتاج زندگی یا برگزاری مهمانی ها و تهیه غذا اسراف یا زیاده روی می کنند

* - انجام دادن کارها از روی آگاهی باعث افزایش بهره وری :

با کسب دانش و مهارت لازم برای هر کار، بازدهی کار ما بیشتر می شود و کمتر اشتباه می کنیم . همچنین برخی از مواد و وسایل به دلیل ناآگاهی افراد ، از روش های درست نگه داری می کنیم

* - منظور از تنظیم جدول بودجه اقتصادی :

تنظیم جدولی که در آن درآمدها و هزینه های (دخل و خرج) ماهانه افراد یا خانواده نوشته می شود و همکاری بین اعضای خانواده نیز از راهکارهای کمک به بهره وری است

24 出 世

* - منظور از فعالیت اقتصادی : هر جامعه ای برای ادامه زندگی و رفع نیازهای خود ناگزیر است از منابع طبیعی استفاده کند و وسایل مورد نیاز خود را تولید کند . به این کار فعالیت اقتصادی گفته می شود

* - افراد در چگونه با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند ؟
در هر جامعه ای عده ای به فعالیت های تولیدی و توزیعی مشغول اند از سوی دیگر همه افراد جامعه و حتی تولید کنندگان و توزیع کنندگان به نوبه ی خود مصرف کننده اند . افراد در این فعالیت ها با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند

* - روابط اقتصادی بین افراد : هیچ جامعه ای نمی تواند بدون فعالیت های اقتصادی به حیت خود ادامه دهد و در همه جوامع ، چرخه تولید ، توزیع و مصرف وجود دارد و همواره بین افراد روابط اقتصادی برقرار می شود

* - رابطه ی اقتصادی با چه هدفی :

با هدف تولید ، توزیع و مصرف کالاها و خدمات پدید می آید و حقوق و مقرراتی نیز بر آن حاکم می شود

* - برای افزایش بهره وری اقتصادی :

باید بهره وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم و الگوی مصرف را نیز عقلانی کنیم

* - افزایش بهره وری در تولید ، یا توزیع یک کالا :

باید در نهاده ها یا فرایندها تغییرات مطلوبی به وجود بیاوریم

* - منظور از نهاده ها یا ورودی ها :

منابع طبیعی ، معدن ، مواد خام و انرژی و ...

نیروی کار (مدیر ، متخصصان ، کارکنان ، کارگران و ...)

سرمایه (پول ، زمین ، کارخانه ، تجهیزات و ماشین آلات ، ساختمان ...)

سایر هزینه ها (مالیات ، تحقیقات و ...)

* - جایگاه تولید در اسلام :

از منظر اسلام اقتصاد و تولید وسیله اند نه هدف در واقع ، تولید وسیله ای است که انسان از طریق آن نیازهای ضروری خود را رفع می کند و به مسائل مهم تر می پردازد

* - سیاست دو گانه کشورهای قدرتمند صنعتی در بهره برداری از طبیعت و منابع طبیعی :

کشورهای صنعتی امروز سعی می کنند از طبیعت و منابع طبیعی خود محافظت کنند اما با تبلیغات و تحت تأثیر قرار دادن مردم دیگر کشورها ، مصرف گرایی را که موجب تخریب محیط زیست می شود ، تشویق می کنند

* - در دنیای امروز تولید با هدف:

کسب سود بیشتر انجام می گیرد و سودجویان می پندارند بشر باید بر طبیعت غلبه کند و هرگونه دخل و تصرفی در آن مجاز است

* - چرا افزایش تولید به هر روش و به هر قیمتی مجاز نیست :

زیرا افزایش تولید و فعالیت های اقتصادی اگر به محیط زیست لطمه بزند با اصول بهره وری سازگار نیست ، - نابودی و تخریب طبیعت ، خود هزینه های مجدد و مشکلات جبران ناپذیری برای ما به وجود می آورد

* - بهره وری سبز به چه چیز تأکید می کند :

بهره وری سبز به افزایش بهره وری همراه با حفظ محیط زیست تأکید می کند

* - منظور از بهره وری سبز :

یعنی استفاده از ابزارها ، روش ها و فناوری های مختلف در همه مراحل تولید ، توزیع و مصرف به گونه ای استفاده کنیم که تأثیرات مضر و منفی فعالیت ها بر محیط زیست به کمترین حد ممکن برسد

وضعیت چندان مطلوبی ندارد - همه ما موظفیم با برنامه ریزی صحیح ، نگرش بهره وری را در همه ی امور و فعالیت های بخش های مختلف اقتصادی (کشاورزی ، صنعت و خدمات) ترویج کنیم و به کار بگیریم

* - وضعیت بهره وری در کشور ما :

در زمینه ی وضعیت بهره وری و چگونگی راه های افزایش آن در بخش های مختلف اقتصادی کشور مطالعه ، سیاست گذاری و نظارت می کند

* - وظیفه ی سازمان ملی بهره وری ایران :

یعنی در شرایط سخت بتوانیم کمترین اتلاف هزینه را داشته باشیم ، روی پای خود بایستیم ، از تولید ملی حمایت کنیم ، از اسراف پرهیزیم و از منابع و امکانات حداکثر استفاده را بکنیم

* - منظور از اقتصاد مقاومتی :

است .

بهره وری

* - محور اصلی اقتصاد مقاومتی :

世界之大

